



**Univ. prof. Dr. KAREL HERMANN-OTAVSKÝ**  
(narozen 2. května 1866)

jako československý „juge national“ při zasedání  
Stálého soudu mezinárodní spravedlnosti v Haagu.

(Foto fy Willy van Ockenburg v Haagu)

## Univ. prof. dr. Karel Hermann-Otavský sedmdesátníkem.

*Druhý květen letošního roku je našemu právníctvu svátkem, neboť se jím dovršuje sedmdesáte let života universitního profesora JUDr. Karla Hermanna-Otavského. Tohoto dne vzpomínáme vespolek jeho vyhraněného profilu vědeckého, který se československému právníctvu stal vzorem celých generací, jež prošly jeho školou, ale v ten den si všichni bez rozdílu připomeneme také jeho nevšední individualitu, která nikdy se nezavírala, zejména vůči svým žákům, svým mladším kolegům a vůbec všem, kteří s ním přišli do styku. Profesor Hermann-Otavský vždy byl štědrým dárcem: jeho vědecký duch nikdy nezná klidu, stále usiluje po nových drahách, hledá a otvírá stále nové obzory, ale také jeho srdce jest otevřeno a jeho dobrota a laskavost plnými hrstmi rozdávala a vždy se našla u něho ruka pomocná. Dnes profesor Hermann-Otavský šťastným spojením nejlepších vědeckých i lidských vlastností přerostl daleko průměr vědce. Jest uznáván plným právem, jak si toho zaslouží, nejen doma, nýbrž i za hranicemi našeho státu, a my s pocitem opravdové radosti, upřímně a srdečně, vzpomínáme v den jeho sedmdesátých narozenin svého učitele.*

Nemůže býti naším úkolem, aby tu byl podán vědecký přehled díla Hermanna-Otavského. Profesor Hermann-Otavský je rodák z Kostelce nad Černými Lesy (nar. 2. května 1866). Svá studia gymnasijsní konal ve Slaném, v Písku a konečně v Praze, kde také vstoupil na universitu roku 1889. Ještě téhož roku nastoupil soudní službu, v níž vytrval až do svého odchodu na universitu. Zatím však studoval po dva semestry na berlínské universitě, kde se věnoval především studiu práva obchodního u komercialisty světového jména prof. Lewina Goldschmidta a dále pracoval u profesorů Kohlera a Ecka. Již r. 1892 podal spis »O právní povaze rektapapírů«, který se stal jeho prací habilitační, a netrvalo dlouho a vynikající vlastnosti Hermannovy, které znovu prokázal studii, vydanou v Berlíně (Die rechtliche Verantwortlichkeit des Versicherers für seine Agenten, 1896), byly oceněny jeho povoláním za mimořádného profesora práva obchodního a směnečného (1897). Ordinariátu dosáhl roku 1904 a hned pro rok následující byl



zvolen za děkana své fakulty. Již jako mladý docent a pak jako profesor si brzy získal srdce svých posluchačů. Snad by nebylo nemístné říci, že se tu na profesoru Hermannovi projevila velká odplata za jeho opravdovou upřímnou úctu k jeho učiteli Randovi, kterou se nikdy neskrýval a neskrývá a tak jako si ctí Hermann svého učitele, tak mu splácí i jeho žáci. Pro profesora Hermanna-Otavského vstup na universitu znamenal počátek plné jeho činnosti vědecké. Jestliže se Antonín Randa jako první přestítel na oddělené české universitě mohl věnovati vedle práva občanského jen vlastnímu právu obchodnímu, zůstávalo velmi mnoho částí obchodně-právních ležeti ladem. Ten úkol, nikterak snadný, vzal na sebe právě Hermann-Otavský. Již při habilitaci se věnoval otázkám cenných papírů a hned potom u nás po prvé zahájil studium práva pojišťovacího, obrátil se k právu autorskému (Der internationale Urheberrechtsschutz, 1903 a j.), k právu patentnímu, směnečnému, dopravnímu. Jeho žáci si jistě vzpomínají na vstupní přednášky z práva obchodního, kdy Hermann-Otavský vykládal základní pojmy a novým adeptům vysvětlil poměr obchodního práva v širším a užším smyslu. A tu lze bez nadsázky říci, že mu přísluší skutečná zásluha, že u nás upozornil na celou šíři práva obchodního, že pro ně dovedl získat zájem u svých žáků, takže tu vzrostlo duchovní společenství mezi učitelem a jeho žáky, které by si téměř zaslouhovalo označení »školy Hermannovy«. Při tom nebudiž však zapomenuto, že toto Hermannovo vědecké úsilí, zejména v oboru studia práv na statech t. zv. nehmotných, přineslo i praktické užití. Neboť jestliže za bývalého režimu nebyla zvláště ochrana duševního vlastnictví v právním řádu rakouském na úrovni tehdejšího badání teoretického, bylo možno právě zásluhou Hermannovou poměrně snadno po převratu napravití nedostatky v našem vlastním právním řádu československém.

Ale profesor Hermann-Otavský není jen vědec, je též výborný učitel a proto poskytl svým studentům vzorné učebnice, které vyšly již v mnoha vydáních a praksi zase dal pevný podklad v komentovaném vydání obchodního zákoníku. Jeho nárysy obchodního i směnečného práva jsou tím lepší, že nejsou přetíženy do nepřehlednosti. A Hermann by měl býti vzorem, když bude uvažováno, jak má býti studováno na právnické fakultě. Jeho stálé odkazy na zákonný text, neustálý kontakt s posluchačstvem právě pomocí zákoníka, zdůrazňování, že právník vždy a všude vychází od normy, to je skutečný prototyp právníka, jak mu učí Hermann-Otavský.

A přece nová doba popřevratová přímo přetížila neměřitelnou energii Hermannovu tím, že si mladý stát vyžádal od něho spolupráci měrou svrchovanou. Povolal ho zvláště za předsedu vědecké komise pro přípravu nového obchodního zákona, vyžádal si jeho pomoci v mnoha funkcích domácích



i zahraničieních, kde zvláště náš stát zastupoval jako »juge national« na Stálém soudu mezinárodní spravedlnosti v Haagu. Jest ovšem pravda, že se mu dostalo za tuto práci i poct, ale i tyto pocty profesor Hermann-Otavský považuje za své povinnosti. Tak se sluší zmíniti o jeho řádném členství v České Akademii, stejně tak o jeho dlouholetém starostenství v Právnické jednotě pražské, která pod jeho vedením si uhájila čest vrcholné naší instituce právnické, dále o jeho předsednictví v Jednotě pro vědy pojistné, v československém odboru Association littéraire et artistique internationale v Paříži, v československém národním komitétu sjezdového výboru pro srovnávací pravovědu a o předsednictví na druhém sjezdu čs. právníků v Brně (1925).

Fakulta zvolila ho po druhé děkanem na rok 1922/23 a pražská universita měla to štěstí, že byl jejím prvním rektorem za republiky na rok 1918/1919. Za jeho rektorátu došly poslední dny Rakouska, v něm měla celá universita obezřelého vůdce ve chvíli státního převratu, za něho se vrátila naše universita k původnímu svému jménu Karlovy university, v rektorském jeho roce byly však také navázány první styky vědecké se spřátelenou cizinou, od které nás po celou dobu válečnou odděloval nepřekročitelný řetěz zbraní a ještě horší útlak národní. A právě v těchto chvílích se projevila plně vyhraněná osobnost Hermannova. Dovedl vždy nejen radit, ale kde bylo třeba i pomáhat. Tu nesmí býti nikdy zapomenuto sociálního citění Hermanna-Otavského, že když vydal první českou soustavu soukromého práva pojišťovacího (1921), která byla počtená velkou cenou České Akademie, vzdal se této ceny a peníz věnoval jako desititisícový základ fondu pro záchranu studujících práv, jejichž zdraví je ohroženo.

Nebudiz vykládáno ve zlé, jestliže se na tomto místě zmíníme o poměru profesora Hermanna-Otavského vůči spolku československých právníků »Všehrd«. Charakterisuje to jistě nejlépe, že se kdysi vyjádřil: »Všehrd — to jsou moji hoši!« A studenti se mu odvděčili ve svých slabých silách udělením čestného členství a pojmenováním fondu, který založil, jeho jménem. Ostatně studenti dobře vždy odhadli v něm výborného učitele a — což je známkou velmi charakteristickou — sice examinátora, který dbá solidních vědomostí, ale který kandidáta se snaží na odpověď uvést.

*Upřímnou naši radost, že 2. května se profesor Hermann-Otavský dožívá sedmdesáti let, kalí jediná myšlenka, že totiž náš právní řád neúprosňe odnímá letošním studijním rokem jubilanta universitě. Ale věříme, že se právě v případě jeho osoby nalezne jiné východisko. Jest ovšem nyní povinností jeho odchovanců, aby nahradili profesoru Hermannovi-Otavskému úctou a oddaností to, co jim po tak dlouhou dobu štědre ze srdce rozdával. A byt to bylo heslo stále opakované, přece ne-*



*nalezneme v této chvíli nepochybně žádného lepšího, než abychom přáli profesoru Hermannu-Otavskému podle starobylého zvyku univerzitního všeho toho, Q. B. F. F. Q. E.!*

r. b.

Redakce připojuje něco málo ze vzpomínek na prof. Hermanna-Otavského.

## Mecenáš.

Prof. Dr. Karel Hermann-Otavský jest typem vysokoškolského učitele, který žije se školou a jejím životem celou svou duší. Jeho jasné přednášky určitě jsou posluchači čteně navštěvovány, dal studentstvu učebnice, jeho způsob zkoušení, při kterém neslevil ani čárku dokonalému teoretickému vzdělání, jsou toho druhu, že student není deprimován a zkoušející hleděl vždy nalézt v kandidátovi to, co umí, a nikdy mu nechtěl dokázati to, co nezná.

Prof. Dr. Karel Hermann-Otavský však svoji lásku ke studentstvu projevil nejen teoreticky, nýbrž i prakticky. Projevoval vždy zájem o život studentů, jeho zástupci našli v něm vždy ochotného podporovatele svých snah a prof. Hermann-Otavský dovedl také svůj zájem vtěliti v praktický skutek.

V roce 1922 byla vědecká práce prof. Dr. Karla Hermanna-Otavského odměněna vědeckou cenou ve výši Kč 10.000.—. Jednoho dne byli zástupci »Všehrdu« pozváni k němu a tu jim k jejich největšímu překvapení a zároveň radosti bylo sděleno, že poctěný se rozhodl, že neponechá si tuto cenu pro sebe, nýbrž že částku tuto věnuje k založení fondu, který by měl za úkol, aby podporoval léčení členů »Všehrdu«, postižených tuberkulosou. Prof. Dr. Hermann-Otavský vyslovil názor, že vidí, že tuberkulóza jest nezhoubnější nemocí, kterou zejména v poválečných dobách trpí studenti, že jest to nemoc, která v nejčastějších případech brání v řádném postupu ve studiu, že jest to nemoc sociální, která má velké důsledky pro celý život postiženého, a že právě za studií, obvykle v svých začátcích, kdy by se měla nejvíce léčiti, bývá nejvíce zanedbávána. Prohlásil nám, že si tedy přeje, aby částky, kterou nám daroval, bylo použito k tomuto účelu.

Přáli jsme si hned, aby částka tato sloužila jako základ k fondu, který jsme chtěli nazvati jeho jménem. Svědčí opět o skromnosti dárcově, a jest důkazem jeho povahy, že profesor Hermann-Otavský si rozhodně nepřál, aby fond tento byl jeho jménem nazván.

Když se ve výboru »Všehrdu« jednalo o tomto daru, bylo pevně rozhodnuto, že fond, který se měl zařídit, musí býti nazván »fondem Hermanna-Otavského«, třeba proti vůli dárce, ježto myšlenka, jaká byla projevena tímto darem, si nutně vy-